

Kúria

végzése

Az ügy száma: Bfv.III.555/2023/9.

A határozat szintje: felülvizsgálat

A tanács tagjai: Dr. Bartkó Levente, a tanács elnöke

Dr. Idzigné dr. Novák Marianna Csilla, előadó bíró

Molnár Ferencné dr., bíró

Dr. Hornyák Szabolcs János, bíró

Dr. Varga Eszter, bíró

Az eljárás helye: Budapest

Az eljárás formája: tanácsülés

Az ülés napja: 2023. október 24.

Az ügy tárgya: kifosztás büntette

Terhelt(ek): terhelt

Első fok: Veszprémi Járásbíróság, 2.B.1637/2021/20., ítélet,

előkészítő ülés, 2022. február 10.,

jogerő napja: 2022. február 10.

Az indítvány előterjesztője: a Legfőbb Ügyészség

Az indítvány iránya: a terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria a kifosztás büntette miatt a terhelt ellen folyamatban volt büntetőügyben a Legfőbb Ügyészség által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Veszprémi Járásbíróság 2.B.1637/2021/20. számú ítéletét hatályon kívül helyezi, és az elsőfokú bíróságot új eljárásra utasítja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

I.

[1] A Veszprémi Járásbíróság a 2022. február 10. napján meghozott, és ugyanezen a napon jogerőre emelkedett 2.B.1637/2021/20. számú ítéletével a terheltet bűnösnek mondta ki folytatólagosan elkövetett kifosztás büntettében [Btk. 366. § (1) bekezdés c) pont]. Ezért őt mint különös visszaesőt 1 év 9 hónap börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre és 3 év közügyektől eltiltásra ítélte azzal, hogy a terhelt a szabadságvesztés büntetésből legkorábban a büntetés 3/4 részének kitöltését követően bocsátható feltételes szabadságra. Rendelkezett a terhelt által előzetes fogvatartásban töltött idő beszámításáról, a vagyonekbejárásról és a bűnügyi költségről.

II.

[2] A bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen a Legfőbb Ügyészség terjesztett elő felülvizsgálati indítványt a Be. 649. § (2) bekezdés d) pontjára alapítottan – figyelemmel a Be. 608. § (1) bekezdés h) pontjában írtakra – az ítélet hatályon kívül helyezése, és a bíróság új eljárásra utasítása érdekében.

[3] Kifejtette, hogy a bíróság a terhelt bűnösséget beismerő nyilatkozatát a Be. 504. § (2) bekezdésében meghatározott feltételek hiányában fogadta el. Indokai szerint az előkészítő ülés jegyzőkönyve alapján a terhelt úgy nyilatkozott, hogy sem pénzt, sem gyógyszer nem vett el a sértettől, egy másik személy lehetett az elkövető. A védőjével történt konzultáció után viszont lényegében elismerte a terhére rótt bűncselekmény elkövetését. A bíróság a vallomás megváltoztatásának okát nem próbálta meg tisztázni, a kioktatás többszöri megisméltése után a bűnösséget beismerő nyilatkozatot elfogadta.

[4] Mindezek alapján a Veszprémi Bíróság 2.B.1637/2021/20. számú ítéletének hatályon kívül helyezését és a bíróság új eljárásra utasítását indítványozta.

III.

[5] A Legfőbb Ügyészség felülvizsgálati indítványa alapos.

[6] A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, amely a jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozattal szembeni jogi kifogás lehetőségét biztosítja. Kizárólag a Be. 649. §-ában megjelölt anyagi és eljárásjogi okokból vehető igénybe, a felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető.

[7] Az eljárási szabálysértés [Be. 649. § (2) bekezdés] miatt előterjesztett felülvizsgálati indítványnak nincs iránya (1/2021. Büntető jogegységi határozat).

[8] A Be. 649. § (2) bekezdés d) pontja alapján felülvizsgálati ok, ha a bíróság a határozatát a Be. 608. § (1) bekezdésében meghatározott eljárási szabálysértéssel hozta meg. A Be. 608. § (1) bekezdés h) pont első fordulata szerint ilyen eljárási szabálysértés, ha az elsőfokú bíróság a bűnösséget beismerő nyilatkozatot a Be. 504. § (2) bekezdésében meghatározott feltételek hiányában fogadta el.

[9] A Be. 504. § (2) bekezdése akként rendelkezik, hogy a bűnösséget beismerő nyilatkozat elfogadásának a feltétele, hogy

– a vádlott e nyilatkozatának természetét és elfogadásának következményeit megértette,

– a vádlott beszámítási képessége és beismerésének önkéntessége iránt észszerű kétely nem mutatkozik,

– a vádlott bűnösséget beismerő nyilatkozata egyértelmű, és azt az eljárás ügyiratai alátámasztják.

[10] A Be. 502. § (3) bekezdése az előkészítő ülés menetével kapcsolatban rögzíti, hogy az előkészítő ülés megkezdése és a vád lényegének ismertetése után a bíróság a vádlottat

kihallgatja, melynek megkezdésekor a Be. 185. § (1) bekezdésben írt terhelti figyelmeztetésen kívül figyelmezteti a vádlottat az 500. § (2) bekezdésében foglaltakra.

[11] A Be. 502. § (5) bekezdése szerint a (3) bekezdésben meghatározott figyelmeztetéseket követően a bíróság kérdést intéz a vádlotthoz, hogy beismeri-e a bűnösségét a vád tárgyává tett bűncselekményben.

[12] A Be. 504. § (1) bekezdése értelmében, ha a vádlott a bűnösségét beismeri, és a beismeréssel érintett körben a tárgyaláshoz való jogáról lemond, a bíróság e tény, az eljárás ügyiratai, valamint a vádlott kihallgatása alapján vizsgálja meg, hogy a vádlott bűnösséget beismerő nyilatkozatát elfogadja-e. A vádlott kihallgatása – az előkészítő ülés jellegére figyelemmel – a Be. 504. § (2) bekezdésben meghatározott feltételek vizsgálatára irányul.

[13] E szabályok egybevetése alapján nyilvánvaló, hogy a bíróság csak akkor kerülhet abba a helyzetbe, hogy a Be. 504. § (2) bekezdésében írt szempontok alapján megvizsgálja a vádlott bűnösséget beismerő nyilatkozata elfogadásának lehetőségét, ha a vádlott egyértelműen ilyen nyilatkozatot tesz.

[14] A Kúria a jelen ügyben az iratok alapján a következőket állapította meg.

– A terhelt a 2021. szeptember 7. napján a nyomozó hatóság által történt gyanúsított ki hallgatása során a vele közölt – a későbbi váddal lényegében egyező – gyanúsítással szemben panasszal élt (Veszprémi Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztály Élet- és Ifjúságvédelmi Osztály 19010/1024/2021.bü. számú jegyzőkönyv 3. oldal).

– A kihallgatása során az alábbiak szerint nyilatkozott: „...panaszom van, mert nem igaz, amivel gyanúsítanak. (...) Volt ott egy táska – piros színű hátitáska – annak megnéztem a tartalmát, volt benne penészes kenyér, két összenyomott bounty és egy sportszelet, kijelentem, hogy semmilyen gyógyszer nem volt benne, se pénztárca, se pénz. A csokit ettem meg, a többit szétszórtam a földre. Én nem loptam el semmilyen pénztárcát, nem volt ott semmilyen pénz (...)” (Veszprémi Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztály Élet- és Ifjúságvédelmi Osztály 19010/1024/2021.bü számú jegyzőkönyv 6. oldal).

– A terhelt a 2021. november 4. napján tartott folytatólagos gyanúsított ki hallgatása során akként nyilatkozott, hogy „A korábban tett vallomásomat fenntartom, azt önállóan kiegészíteni nem kívánom (...)” (Veszprémi Rendőrkapitányság Vizsgálati Osztály 19010/1024-38/2021.bü számú jegyzőkönyv 5. oldal).

A bíróság által tartott előkészítő ülésen a bíróság kérdésére úgy nyilatkozott, hogy „Én a pénzt nem vettem el – attól a nőtől. (...) egy másik hajléktalan személy vehette el, mert én nem vettem el. Ami nálam volt apró, találkoztam éjszaka egy fiúval, attól kaptam 1000 forintot, neki nem vettem el pénzt.” (Veszprémi Járásbíróság 2.B.1637/2021/20. számú jegyzőkönyv 4. oldal).

– Ezt követően a terhelt a védőjével – telefonon – történt konzultáció után akként nyilatkozott, hogy „Sikerült konzultálni a védőmmel. Akkor én vittem el a pénzt, nekem mindegy. A vádat elfogadom. Megváltoztatom a nyilatkozatomat.” (Veszprémi Járásbíróság 2.B.1637/2021/20. számú jegyzőkönyv 4. oldal).

– A terhelt a bíró azon kérdésére, hogy „Beismeri úgy a cselekményt, ahogy a vádiratban le van írva?” azt válaszolta, hogy „Igen.”. (Veszprémi Járásbíróság, 2.B.1637/2021/20. számú jegyzőkönyv 4. oldal)

– A bíró azon tájékoztatására és kérdésére, hogy „Ha a beismerést elfogadja a bíróság, akkor nem fog bizonyítást lefolytatni. Ezt érti?”, a terhelt azt válaszolta, hogy „Igen.” (Veszprémi Járásbíróság 2.B.1637/2021/20. számú jegyzőkönyv 5. oldal).

– A bíró azon kérdésére, hogy „Ennek ellenére is ezt mondja, hogy szeretné beismerni ezt a cselekményt?”, a terhelt azt válaszolta, hogy „Ja, igen. Értem, hogy a mai napon a bíróság ítéletet fog tenni. Nem kívánok részletes vallomást tenni, elfogadom a vádirati tényállást. Személyi körülményeimre válaszolok. Tárgyaláshoz fűződő jogomról lemondok.” (Veszprémi Járásbíróság 2.B.1637/2021/20. számú jegyzőkönyv 5. oldal).

– A bíróság ezt követően végzést hozott a terhelt beismerő nyilatkozatának elfogadásáról. A végzés indokolása az alábbiakat tartalmazza: „A vádlott a Be. 500. § (2) bekezdésében, az 504. §-ban foglalt figyelmeztetéseket követően úgy nyilatkozott, hogy a bűnösségét a váddal egyezően beismeri, a tárgyaláshoz fűződő jogáról lemond. A bíróság a vádlott kihallgatása során meggyőződött arról, hogy a vádlott a nyilatkozatának természetét és a jóváhagyásának következményeit megértette, a vádlottnak volt lehetősége védőjével külön is konzultálni. Megállapítható, hogy beszámítási képessége nem kétséges, nyilatkozata alapján a beismerés önkéntessége iránt sem merült fel észszerű kétely. Nem merült fel olyan ellentmondás a bizonyítékokkal, mely alapján beismerése a vád tárgyává cselekményben, az annak megfelelő minősítéssel ne lenne elfogadható.” (Veszprémi Járásbíróság 2.B.1637/2021/20. számú jegyzőkönyv 5. oldal).

– A bíróság ezután a terheltet a személyi körülményei vonatkozásában kihallgatta és az ügyben ítéletet hozott, amelynek szóbeli indokolása szerint „...a bíróság ítéleti tényállását a vádirati tényállással egyezően állapította meg, tekintettel arra, hogy a vádlott lemondott a tárgyaláshoz való jogáról, a bíróság a vádlott bűnösséget beismerő nyilatkozatát azt elfogadta.” (Veszprémi Járásbíróság 2.B.1637/2021/20. számú jegyzőkönyv 8. oldal).

– A bíróság ítélete a kihirdetés napján jogerőre emelkedett.

[15] Kétségtelen, hogy az előkészítő ülésen a terhelt a védőjével történt konzultációt követően a terhére rótt bűncselekménnyel kapcsolatban a bűnösségét beismerte és lemondott a tárgyaláshoz való jogáról, ami alapján a bíróság a beismerő nyilatkozat elfogadásáról olyan tartalmú indokolással hozott végzést, amely a nyilatkozat aggálytalan voltára utal.

[16] A rendelkezésre álló iratok szerint azonban

- a terhelt a nyomozás során a gyanúsítás közlésével szemben panasszal élt;
- a nyomozó hatóság által történt kihallgatásán egyértelműen akként nyilatkozott, hogy nem igaz, amivel gyanúsítják;
- a nyomozati vallomásában részletes nyilatkozatot tett, amelyben határozottan tagadta a terhére rótt bűncselekmény elkövetését;
- ezen vallomását folytatólagos gyanúsított ki hallgatása során változatlan tartalommal fenntartotta;
- az előkészítő ülésen – a meghatározott figyelmeztetéseket követően – a bíróság azon kérdésére, hogy beismeri-e a bűnösségét a vád tárgyává tett bűncselekményben, egyértelműen úgy nyilatkozott, hogy nem vett el pénzt a sértettől.

[17] Következésképpen a terhelt bűnösséget beismerő nyilatkozata nem volt egyértelmű, és azt az eljárás ügyiratai sem támasztották alá aggálytalanul.

[18] Másként fogalmazva a terhelt előző vallomásaiban elmondottakkal ellentétes tartalmú, ehhez képest valójában formális „beismerő” nyilatkozatát a bíróság az egyértelmű, aggálytalan és tényleges beismerés és az azt alátámasztó ügyiratok hiányában fogadta el.

[19] Amint arra a Kúria az előzőekben már utalt, a terhelt bűnösséget beismerő nyilatkozata elfogadására a Be. 504. § (2) bekezdése szerinti feltételek maradéktalan, egyidejű megvalósulása esetén van törvényes lehetőség; akár egyetlen feltétel hiánya is az elfogadást kizárja.

[20] Mindezen törvényi rendelkezésekkel összefüggésben abszolút eljárási szabálysértés, ha az elsőfokú bíróság a beismerő nyilatkozatot a Be. 504. § (2) bekezdésben meghatározott feltételek hiányában fogadta el [Be. 608. § (1) bekezdés h) pont].

[21] Ebből pedig az következik, hogy a Veszprémi Járásbíróság a Be. 608. § (1) bekezdés h) pont első fordulatóban írt eljárási szabályt vétett.

[22] Ezáltal a Be. 649. § (2) bekezdés d) pontja szerinti felülvizsgálati ok megvalósult.

[23] Ekként a Kúria a Legfőbb Ügyészség által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálv a elsőfokú bíróság jogerős ügydöntő határozatát a Be. 663. § (2) bekezdése alapján, a Be. 649. § (2) bekezdés d) pontjára figyelemmel hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot új eljárásra utasította.

IV.

[24] A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 6. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a Be. 650. § (1) bekezdés b) pontja zárja ki.

Budapest, 2023. október 24.

Dr. Bartkó Levente s.k. a tanács elnöke, Dr. Idzigné dr. Novák Marianna Csilla s.k. előadó bíró, Molnár Ferencné dr. s.k. bíró, Dr. Hornyák Szabolcs János s.k. bíró, Dr. Varga Eszter s.k. bíró

A Kúria Bfv.III.555/2023/9. számú végzése 2023. október 24. napján véglegessé vált.

Budapest, 2023. október 24.

Dr. Bartkó Levente s.k.

a tanács elnöke